

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

Before ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਜੇ.

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸਰਦਾਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 31-ਡੀ.

ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ VIII)- ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ 185 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 4—ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ, 1954—ਨਿਯਮ 6A ਤੋਂ 8—ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਭੂਮੀਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ—ਕੀ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ-ਯੋਗ - ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤਰੀਕਾ. ਕਿਉਂਕਿ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। .

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 185, ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 4 ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਮੁਦਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਇੰਦਰਾਜ ਸੂਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਇੰਦਰਾਜ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭੂਮੀਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ

ਗਈ ਰਾਹਤ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 186 ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ।

14 ਫਰਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਸੀ. ਸੈਣੀ, ਉਪ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। , 1958, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਮੁਦਾਲਾ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਐਨ ਡੀ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਹਰ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ।

ਭਾਗਵਤ ਦਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ,

ਨਿਰਣਾ

ਖੰਨਾ, ਜੇ.-ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ

-3-

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਰਦਾਰਾ ਅਤੇ ਮੰਗਾ, ਬਾਗੀ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੂਮੀਦਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭੂਮੀਦਾਰ ਸੰਦ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ ਮੰਗੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭੂਮੀਦਾਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਭੂਮੀਦਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੁਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 2 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਇਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ 7 ਫਰਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ 14 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ

-4-

ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ (1954 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 8) ਦੀ ਧਾਰਾ 185 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

“ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਾਏ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਕਾਲਮ 7 ਵਿੱਚ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਮ 3 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭੂਮੀਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 10, 11, 12, 13, 73, 74, 79 ਅਤੇ 85 ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ

-5-

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1954 ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 6-ਏ ਤੋਂ ਨਿਯਮ 8 ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6-ਬੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਭੂਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 6-ਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 7 ਘੋਸ਼ਣਾ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 8 ਘੋਸ਼ਣਾ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4), ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਲੈਰੀਕਲ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਰਾਮਜੀ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਲੱਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1961 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 46-ਡੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ 13 ਮਾਰਚ, 1963 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 6-ਏ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੰਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਖਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਚੈਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਮਕੈਨੀਕਲ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ

-6-

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤਿ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜੋ 1 ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 185 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਲਨਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 4 ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ■ਭੂਮੀਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭੂਮੀਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਅਵੇਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਐਮਵੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 186. ਜਿਸ ਦਾ

-7-

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਜੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ, ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਿਨਾਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੂਮੀਦਾਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਮੈਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਹੀ ਹਨ।

ਅਪੀਲ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Attul Pali

Translator

